

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 26 juni 2023
(OR. en)

11082/23

LIMITE

COJUR 26
CFSP/PESC 927
RELEX 794
COEST 385

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	10354/1/23 REV 1
Betreft:	Conclusies van de Raad over het Internationaal Strafhof naar aanleiding van de 25e verjaardag van de aanneming van het Statuut van Rome

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over het Internationaal Strafhof naar aanleiding van de 25e verjaardag van de aanneming van het Statuut van Rome.

CONCLUSIES VAN DE RAAD

**OVER HET INTERNATIONAAL STRAFHOF NAAR AANLEIDING VAN
DE 25E VERJAARDAG VAN DE AANNEMING VAN HET STATUUT VAN ROME**

1. Op de 25e verjaardag van de aanneming van het Statuut van Rome vierden de Europese Unie en haar lidstaten de cruciale bijdrage van het Internationaal Strafhof (ICC) aan de bestrijding van straffeloosheid voor de meest ernstige misdrijven die de internationale gemeenschap in haar geheel aangaan. De Raad herhaalt vandaag zijn onwrikbare steun aan het ICC voor zijn centrale rol om slachtoffers recht te doen in alle situaties die onder zijn jurisdictie vallen.
2. De Europese Unie is een groot voorstander van het Strafhof sinds de oprichting ervan. Als 's werelds eerste en enige permanent internationaal strafhof voor het onderzoek naar en de vervolging van de meest ernstige internationale misdrijven, geeft het ICC uiting aan de vastbeslotenheid van de internationale gemeenschap om een einde te maken aan straffeloosheid voor de gruwelijkste wredeheden en een cultuur van verantwoordingsplicht te stimuleren op zowel nationaal als internationaal niveau.
3. De 25e verjaardag van het Statuut van Rome biedt een unieke gelegenheid om de balans op te maken van de talrijke verwezenlijkingen van het ICC, maar ook om de steun van de Europese Unie voor de toekomst van het ICC te bevestigen. Er wordt nog steeds aanzienlijke vooruitgang geboekt met de activiteiten van het Strafhof, waaronder vooronderzoeken, onderzoeken en gerechtelijke procedures. Op dit moment is het ICC wereldwijd betrokken bij 17 dossiers en lopen er een recordaantal actieve zaken in gerechtelijke procedures.
4. Alle situaties waarin er sprake is van de meest ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan, verdienen onze grootste aandacht. De Raad is ervan overtuigd dat het ICC, in overeenstemming met het complementariteitsbeginsel, slachtoffers overal ter wereld gerechtigheid zal brengen.
5. Er woedt een oorlog op het Europese continent. De Raad bevestigt zijn conclusies van december 2022 inzake de verantwoordingsplicht voor de meest ernstige misdrijven in verband met de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne.

6. De Raad onderstreept hoe belangrijk het Strafhof is om recht te doen aan de slachtoffers van gruwelijke misdrijven: het geeft hun een stem door hen te laten deelnemen aan de gerechtelijke procedures, het verleent bijstand en kent schadevergoedingen toe. Het ICC-Trustfonds voor Slachtoffers heeft reeds tienduizenden slachtoffers bijgestaan bij hun fysieke en psychische revalidatie en hun materiële steun geboden. De Raad dringt er bij de staten die partij zijn en anderen op aan het Trustfonds voor Slachtoffers te ondersteunen en dat te blijven doen.
7. De Raad herinnert aan de belangrijke rol van het maatschappelijk middenveld bij de oprichting en de werking van het ICC en bij de ondersteuning van slachtoffers om toegang te krijgen tot de rechter. Dit jaar wordt ook de 25e verjaardag gevierd van de aanneming van de Verklaring over mensenrechtenverdedigers van de Verenigde Naties. De Raad verbindt zich ertoe de ruimte voor het maatschappelijk middenveld te beschermen, onder meer door in te gaan tegen bedreigingen jegens mensenrechtenverdedigers, die zich in de frontlinie inzetten voor gerechtigheid.
8. Als voortrekker in de strijd tegen straffeloosheid moet het ICC onafhankelijk en onpartijdig kunnen werken. De Europese Unie blijft vastbesloten om met alle staten die partij zijn en met andere partners wereldwijd samen te werken, het Strafhof te steunen en de onafhankelijkheid van het Strafhof en de integriteit van het Statuut van Rome te handhaven en te eerbiedigen. Elke bedreiging jegens het Strafhof, zijn personeel en al wie betrokken is bij de werkzaamheden ervan, is onaanvaardbaar.
9. De Europese Unie zet zich in voor de doeltreffende werking van het ICC. In 2006 sloot de EU als eerste regionale organisatie een samenwerkingsovereenkomst met het Strafhof. Volledige samenwerking met het ICC is van wezenlijk belang voor de doeltreffendheid en doelmatigheid ervan. De Raad merkt op dat niet-samenwerking een ernstige uitdaging vormt voor het ICC.
10. De Raad roept alle staten op volledige samenwerking met het Strafhof te waarborgen, onder meer door de onverwijlde uitvoering van uitstaande arrestatiebevelen, en vrijwillige overeenkomsten te sluiten. De bescherming en herhuisvesting van slachtoffers en getuigen, de voorlopige en definitieve invrijheidstelling en de tenuitvoerlegging van vonnissen zijn allemaal integrerende onderdelen van de internationale strafprocedure. De lasten daarvan moeten billijk worden verdeeld tussen de staten die partij zijn, onder meer, in voorkomend geval, door middel van vrijwillige samenwerkingsovereenkomsten.

11. De beginselen van het Statuut van Rome van het ICC en de beginselen die de werking ervan regelen, zijn volledig in overeenstemming met de beginselen en doelstellingen van de EU. De Raad is vastbesloten zijn inspanningen voor de bevordering van de universaliteit en voor het behoud van de integriteit van het Statuut van Rome voort te zetten en te hernieuwen. De Europese Unie spoort de staten die dit nog niet hebben gedaan – waaronder de kandidaat-lidstaten van de EU – aan het Statuut van Rome met spoed te ratificeren of ertoe toe te treden en een einde te maken aan straffeloosheid voor de meest ernstige misdrijven. Zij verzoekt voorts de staten die partij zijn om, rekening houdend met hun nationale omstandigheden, de ratificatie of aanvaarding van de wijzigingen van het Statuut van Rome in overweging te nemen.
12. De Raad blijft zich inspannen om het ICC verder te integreren in de interne en externe beleidsterreinen van de Europese Unie, met het oog op samenhang en teneinde ervoor te zorgen dat het ICC een integrerend onderdeel wordt van de besprekingen die de Europese Unie voert inzake het internationaal humanitair recht, de mensenrechten, vredesopbouw en conflictoplossing, en hij bevestigt dat hij constante diplomatieke steun aan het Strafhof wil verlenen opdat het zijn taak daadwerkelijk kan uitvoeren. In dit verband prijst de Raad de bijzondere focus van het mandaat en de werkzaamheden van de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten om de naleving van het internationaal humanitair recht te bevorderen en het internationaal strafrecht te ondersteunen en is hij ingenomen met de voortdurende nadruk die de speciale vertegenwoordiger daarop legt.
13. De Raad erkent dat het van belang is op duurzame wijze de nodige financiële middelen beschikbaar te stellen aan het Strafhof, om ervoor te zorgen dat de organen ervan hun respectieve rol op solide en consistente wijze kunnen vervullen in alle situaties die onder het mondiale mandaat van het Strafhof vallen. De Raad roept alle staten die partij zijn bij het Statuut van Rome op hun bijdragen volledig en tijdig te betalen en eventuele achterstallige betalingen onverwijld te voldoen.
14. De evaluatie van het functioneren van het Strafhof is een unieke gelegenheid om het stelsel van internationaal strafrecht te versterken en het Strafhof efficiënter en doeltreffender te maken. De Raad prijst de toewijding van het Strafhof gedurende dit proces. De Raad moedigt het ICC en de staten die partij zijn aan hun beoordeling en uitvoering van de desbetreffende aanbevelingen voort te zetten, met eerbiediging van de onafhankelijkheid van de aanklagers en de rechters van het Strafhof. De Europese Unie hecht bijzonder belang aan het bevorderen van goed bestuur en een gezonde arbeidscultuur, waarbij ook inclusie en gendergelijkheid worden gewaarborgd. De Raad neemt nota van de versterking van het genderbeleid in het ICC middels de nieuwe strategie voor een cultuur van gendergelijkheid op de werkplek.

15. De Raad prijst de inspanningen van het Strafhof om een gender- en leeftijdsperspectief te integreren in zijn onderzoeks-, vervolgings- en gerechtelijke werkzaamheden, en moedigt die verder aan. De Raad moedigt het Strafhof aan nog meer oog te hebben voor gender-responsieve en kindgerichte benaderingen bij het verzamelen van bewijsmateriaal.
16. De Raad herinnert eraan dat het ICC een rechtbank in hoogste instantie is die de nationale rechtbanken aanvult maar niet in hun plaats treedt. De Raad benadrukt derhalve het belang van complementariteit en samenwerking tussen nationale jurisdicties en het Strafhof als een van de belangrijkste kenmerken van het Statuut van Rome. In dit verband wijst de Raad op de rol van het EU-genocidenetwerk bij het versterken van die samenwerking en het vergemakkelijken van de uitwisseling van beste praktijken tussen de EU-lidstaten. De EU moedigt de staten die partij zijn aan de nodige nationale wetgeving aan te nemen waarin internationale misdrijven worden gedefinieerd, gespecialiseerde eenheden voor de bestrijding van oorlogsmisdaden worden opgezet of versterkt en de samenwerking tussen staten wordt versterkt.
17. De Europese Unie benadrukt het fundamentele belang van het kiezen van de hoogst gekwalificeerde rechters en ambtenaren voor het Strafhof door middel van eerlijke, transparante en op verdiensten gebaseerde verkiezingen, overeenkomstig het Statuut van Rome, teneinde de kwaliteit van rechterlijke beslissingen te waarborgen en het vertrouwen in het vermogen en de onpartijdigheid van de instelling om recht te doen verder te versterken. De Raad moedigt de staten die partij zijn aan om bij het voordragen van kandidaat-rechters strikte en transparante nationale benoemingsprocedures te volgen. Een geloofwaardig en transparant verkiezingsproces, dat gepaard gaat met een doorlichting, is van cruciaal belang om de legitimiteit van het Strafhof te waarborgen.
18. De 25e verjaardag van de aanneming van het Statuut van Rome biedt de gelegenheid om de strijd tegen straffeloosheid voor de meest ernstige misdrijven op te voeren en de rechtsstatelijkheid te versterken. De Raad looft de inspanningen van de staten die partij zijn om deze verjaardag wereldwijd te vieren met diverse evenementen in het kader van de bevordering van het internationaal strafrecht. De Europese Unie en haar lidstaten zullen het ICC en het Statuut van Rome onder de aandacht blijven brengen. Ter gelegenheid hiervan herhaalt de Europese Unie dat zij zich blijft inzetten voor de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van het ICC, en voor zijn centrale rol in de wereldwijde strijd tegen straffeloosheid.